

Modern tədris sistemləri və global inteqrasiya...

AzMIU-nun 50 ildə formalaşan təcrübəsi

Akif Qasimov: Növbəti tədris ilində daha 5 ixtisasın beynəlxalq akkreditasiyadan keçirilməsi planlaşdırılır

Son onillikdə global təhsil sistemində mühüm dəyişikliklər baş vermişdir. Dünyanın aparıcı universitetləri yeni metodikalara təbiiq və innovativ yanaşmalarla tədris prosesini daha səmərəli və nəticəyönümlü etmək üçün davamlı olaraq islahatlar həyata keçirirlər. Rəqəmsallaşma, fərdiləşdirilmiş öyrənmə, interaktiv dərs metodları və beynəlxalq əməkdaşlıqlar təhsil sahəsində rəqəbat qabiliyyətini artırır və istiqamətləndirir.

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (AzMIU) də bu global dəyişikliklərə çevik reaksiya verərək, tədris prosesini müasir standartlara uyğunlaşdırmaq və beynəlxalq təhsil mühitində inteqrasiya etmək istiqamətində ardıcıl addımlar atır. Bu il universitetin 50 illik yubileyi münasibətilə həyata keçirilən islahatlar daha da sürətlənmiş, tədris prosesinin modernləşdirilməsi və tədris metodlarının yenilənməsi istiqamətində bir sıra mühüm layihələr reallaşdırılmışdır.

Bu gün biz AzMIU-nun tədris işləri üzrə prorektor, professor Akif Qasimovla universitetin müasir təhsil sistemlərinə inteqrasiyası, aparıcı universitetlərlə əməkdaşlıq və həyata keçirilən islahatlar barədə söhbət edəcəyik.

- **Akif müəllim, ilk olaraq AzMIU-nun 50 illik yubileyi münasibətilə həyata keçirilən islahatlar və onların tədris prosesinə təsiri barədə məlumat verərdiniz.**

- Əsaslı Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən 1975-ci ildə qoyulmuş və Respublikamızın inşaat sektoruna yüksək ixtisaslı kadrlar hazırlayan universitetimiz bu il öz yarım əsrlik yubileyini keçirməyə hazırlaşır. Doğrudur, Respublikamızda inşaat və memarlıq eliminin əsası 1920-ci ildə Bakıda Politexnik İnstitutunun yaradılması ilə qoyulmuşdur. Ayrıca ali təhsil ocağı kimi fəaliyyətə isə tam 50 il sonra başlamışdır. Qeyd etmək ki, elm və təhsil sahəsində qazanılan uğurlar ümummillə lider Heydər Əliyevin ölkəmizdə müəyyənləşdirdiyi təhsil strategiyası ilə sıx bağlıdır. Bu siyasətin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə universitetin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, burada müasir təhsil mühitinin yaradılması ilə yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlığına əlverişli zəmin yaratmışdır. AzMIU-nun 50 illik yubileyi təkcə tariximizin əlamətdar bir mərhələsi deyil, həm də universitetimizin rektoru, professor Gülçöhrə Məmmədovanın rəhbərliyi ilə tədris prosesinin modernləşdirilməsi və beynəlxalq təhsil məkanına inteqrasiya istiqamətində böyük addımların atıldığı bir dövr oldu. Bu yubiley çərçivəsində həyata keçirilən islahatlar

simvolik əhəmiyyət daşımaqla yanaşı, universitetin inkişaf strategiyasının davamı kimi qiymətləndirilməlidir.

Bu gün qürrula qeyd edə bilirik ki, AzMIU tarixində ən çox tələbə sayına çataraq 13,500-dən çox gənci öz təhsil ailəsinə cəlb edib. Bu nailiyyət universitetimizin düzgün yolda olduğunu, ixtisaslarımızın rəqəbatə davamlı olduğunu və tədris inkişafının yüksək səviyyədə təmin edildiyini bir daha sübut edir.

Əlbəttə ki, islahatlar yalnız bunlarla kifayətlənmir. Biz hər il müasir tələbələrə uyğun tədris prosesini təkmilləşdirmək və dünya təhsil məkanına daha sıx inteqrasiya etmək üçün yorulmadan çalışırıq. Bu il isə 50 illik yubileyin yaratdığı xüsusi stimula sayəsində həyata keçirilən layihələr həm də tarixi əhəmiyyət daşıyır.

AzMIU-nun təhsil sisteminin global standartlara uyğunlaşdırılması istiqamətində Türkiyə universitetləri vasitəsilə və birbaşa Qərbi ali təhsil sistemində inteqrasiya istiqamətində ciddi işlər görürük. Bu prosesin əsas məqsədi müəllimlərin bilik səviyyəsini və öyrətmə qabiliyyətini daha da yüksəltməkdir. Bu istiqamətdə davamlı təlimlər və beynəlxalq təcrübə mübadiləsi həyata keçirilir.

Eyni zamanda, universitetimizin ixtisaslarının beynəlxalq akkreditasiyadan keçməsi bizim üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır. Xüsusilə qeyd etmək istərdim ki, AzMIU-nun Memarlıq fakültəsi növbəti müddətə nüfuzlu RIBA akkreditasiyasından, İnşaat fakültəsinin "İnşaat mühəndisliyi" ixtisası bakalavriyat və magistratura səviyyələrində və Nəqliyyat fakültələrinin "Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi" ixtisası isə İAAR-in akkreditasiyasından uğurla keçib. Bu uğurlar, beynəlxalq səviyyədə tədris keyfiyyətinin tanınmasının bir göstəricisidir. Növbəti tədris ilində isə daha 5 ixtisasın beynəlxalq akkreditasiyadan keçirilməsi planlaşdırılır.

Tədris prosesində qiymətləndirmə sistemini də təkmilləşdiririk. Hazırda daha individual yanaşmaya keçid üzərində çalışırıq ki, hər bir tələbənin fərdi potensialını daha yaxşı dəyərləndirə bilək. Bu da tədrisin keyfiyyətinin artırılması və tələbəyə nəhəng imkanların açılması üçün vacibdir.

Bütün bu islahatlar AzMIU-nun müasir dövrün tələblərinə cavab verən və beynəlxalq təhsil mühitində öz mövqeyini möhkəmləndirən bir ali təhsil ocağına çevrilməsinə xidmət edir.

- **Hazırda dünyanın aparıcı universitetlərində təbiiq olunan müasir tədris metodları hansılardır və AzMIU bu təcrübələri necə mənimsəyir?**

- Dünyanın aparıcı universitetləri,

xüsusilə memarlıq, inşaat və mühəndislik ixtisasları üzrə, müasir tədris metodlarını daim təkmilləşdirərək, tələbələrə daha interaktiv və təcrübəyə əsaslanan öyrənmə mühiti yaradırlar. Məsələn, ABŞ-in Massachusetts Texnologiya İnstitutu (MIT) və Stanford Universiteti kimi qabaqcıl təhsil ocaqları Layihə Əsaslı Öyrənmə ("Project-Based Learning") və Problem Əsaslı Öyrənmə ("Problem-Based Learning") yanaşmalarını geniş təbiiq edirlər. Bu metodlar tələbələrə real layihələr üzərində işləmək və kompleks problemləri həll etmək bacarığı qazandırır.

Memarlıq yönümlü ixtisasların tədrisində London Universitet Kolleci (UCL) və Delft Texniki Universiteti (TU Delft) tələbələrə yaradıcılığını və tənqidi düşünmə qabiliyyətini inkişaf etdirmək üçün rəqəmsal modelləşdirmə və virtual realitiy texnologiyalarından geniş istifadə edirlər. Bu yanaşma tələbələrə müasir dizayn alətləri ilə işləmək və layihələri daha realist və innovativ formada təqdim etmək imkanı verir.

İnşaat mühəndisliyi sahəsində isə Zürix Texnologiya İnstitutu (ETH Zurich) və Kaliforniya Texnologiya İnstitutu (Caltech) kimi universitetlərdə süni intellekt, böyük verilənlər ("Big Data") və tikinti məlumatlarının modelləşdirilməsi (BIM) tədris prosesinə uğurla inteqrasiya olunub. Bu, tələbələrə müasir mühəndislik problemlərini rəqəmsal texnologiyaların köməyi ilə həll etmə bacarığı qazandırır.

AzMIU olaraq, biz də bu qabaqcıl təcrübələri diqqətlə öyrənir və tədris prosesimizdə təbiiq etmək üçün bir sıra işlər görürük. Xüsusilə, memarlıq və inşaat sahəsində rəqəmsal texnologiyaların istifadəsinə böyük önəm veririk. Bu məqsədlə, tədris proqramlarına BIM texnologiyalarını, rəqəmsal dizayn və modelləşdirmə dərsləri daxil edilib. Müəllimlərimiz isə mütəmadi olaraq beynəlxalq təlimlərdə iştirak edir, tədris və tədqiqatlarını təkmilləşdirirlər.

Bundan əlavə, tələbələrə

bor tutaraq ardıcıl və məqsədyönlü addımlar atırıq.

Hazırda beynəlxalq əlaqələrimizin genişləndirilməsi istiqamətində ciddi işlər görürük. Universitetimizin xarici universitetlərlə əməkdaşlıq dairəsi ildən-ildə böyüyür və hazırda 100-dən çox aktiv əməkdaşlıq etdiyimiz xarici universitet mövcuddur. Bu tərəfdaş universitetlərlə birgə elmi-texniki konfranslar təşkil edir, bilik və təcrübə mübadiləsi aparırıq. Eyni zamanda, müəllim və tələbələrə beynəlxalq mübadilə proqramlarında iştirakını təmin edirik ki, bu da tədrisin keyfiyyətini yüksəltmək baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır.

Son illərdə xüsusilə ikili diplom müqavilələrinin sayını artırmağa çalışırıq. Ötən ay AzMIU-nun dünyanın aparıcı universitetlərindən biri ilə sayca 9-cu ikili diplom müqaviləsi imzalandı. Bu müqavilələr tələbələrə eyni zamanda həm bizim universitetin diplomunu, həm də nüfuzlu universitetlərin İngiltərənin Vestminster Universitetinin, Türkiyənin İstanbul Texnik Universitetinin, İspaniyanın Koruno Universitetinin, İtaliyanın Milan Politexnik Universitetinin və digərlərinin diplomlarını almaq imkanı yaradır.

Bizim üçün bu əməkdaşlıqlar təkcə diplomların tanınması baxımından deyil, həm də qabaqcıl tədris təcrübəsini mənimsəmək baxımından vacibdir. Məsələn, İnşaat mühəndisliyi ixtisasımız üzrə tədris planı və metodologiya tamamilə İstanbul Texnik Universitetinin müvafiq proqramı ilə eynidir. Bu, tələbələrə qlobal standartlara uyğun bilik və bacarıqlar qazandırır. Müqavilələrə əsasən, həm bizim tələbələr xaricdə təhsil alır, həm də tərəfdaş universitetlərin tələbələri bizə gəlib iki il ərzində tədris prosesində iştirak edirlər.

Beynəlxalq təhsil layihələri çərçivəsində də fəal iş aparırıq. Müəllim və tələbələrə beynəlxalq konfranslarda, global əhəmiyyət kəsb edən platformalarda iştirakını təmin edirik. Bu da AzMIU-nun dün-

ya təhsil arenasında rəqəbatə davamlı universitet kimi tanınmasına xidmət edir.

- **Müasir tədris prosesində rəqəmsallaşma və onlayn tədris imkanlarının rolu haqqında fikirlərinizi bölüşürdünüz. AzMIU bu sahədə hansı yeniliklər həyata keçirir?**

- Müasir tədris prosesində rəqəmsallaşma və onlayn tədris imkanlarının rolu əvəzsizdir. Rəqəmsallaşma günümüzdün tələbidir və tədrisin keyfiyyətini artırmaq üçün mühüm alət hesab olunur. Xüsusilə pandemiya dövründə biz bunun əhəmiyyətini daha dərinləndirə bildik. Bu da tədrisin keyfiyyətini artırmaq üçün mühüm alət hesab olunur.

- **Universitetin beynəlxalq təhsil məkanına inteqrasiyası istiqamətində hansı addımlar atılır və bu istiqamətdə hansı yeniliklər gözlənilir?**

- Bizim əsas məqsədimiz Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetini (AzMIU) beynəlxalq təhsil məkanına layiqli təmsil etmək, global təcrübəni mənimsəmək və rəqəbatə davamlı universitet profilimizi inkişaf etdirməkdir. Bu məqsədlərə çatmaq üçün Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Elm və Təhsil Nazirliyinin qərar və sərəncamlarını universitet rektorunun əmriləri rəh-

loji baxımdan deyil, həm də fəlsəfi yanaşma kimi mənimsəməyə çalışırıq. Universitet rəhbərliyi rəqəmsal transformasiyanın tədrisə, idarəetməyə və ümumiyyətlə, ali təhsil sistemində gətirə biləcəyi riskləri və imkanları daim dəyərləndirir. Bu baxımdan, rəqəmsallaşmanın idarəetmə proseslərinə inteqrasiyasını təkmilləşdirir, müəllim və tələbələrə rəqəmsal bacarıqlarla təmin etmək üçün müvafiq təlimlər təşkil edirik.

Bilirsiniz, rəqəmsallaşmaya keçid ilk növbədə universitet əməkdaşlarının rəqəmsal bacarıqlarının təkmilləşdirilməsindən keçir və bununla bağlı AzMIU-nun İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları (İKT) mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən mütəmadi olaraq treyninqlər təşkil edilir.

AzMIU-da rəqəmsallaşmanın davamlı inkişafı üçün texniki infrastrukturunu yeniləyir, müasir proqram təminatları və platformalar təbiiq edirik. Bu da rəqəmsallaşmanın yaratdığı imkanları maksimum dərəcədə dəyərləndirmək və tədrisin keyfiyyətini daha da artırmaq məqsədi daşıyır.

Hesab edirəm ki, gələcəkdə yeni texnologiyaların mənimsənilməsi və rəqəmsal tədris modellərinin daha geniş təbiiq prioritetlərimiz arasında olacaq.

- **Akif müəllim, təhsil prosesində səmərəliliyi artırmaq üçün gələcəkdə hansı yeniliklər və layihələr planlaşdırılır?**

- Universitetimizin rəhbəri mütəmadi olaraq bütün aidiyyəti qurumlar qarşısında holli və vacib mühüm məsələlər qoyur. Qoyulan məqsədlərə çatmaq üçün və ilk öncə təhsil prosesində səmərəliliyi artırmaq üçün gələcəkdə bir sıra mühüm yeniliklər və layihələr həyata keçirməyi planlaşdırırıq. Müasir təhsil tələbləri daim dəyişir və biz də bu dəyişikliklərə uyğunlaşaraq universitetimizin tədris prosesini daha da təkmilləşdirmək niyyətindəyik.

Əvvəla, tədrisin rəqəmsallaşdırılması istiqamətində yeni addımlar atmağı planlaşdırırıq. Elektron universitet platformamızı daha da genişləndirərək, tələbə və müəllimlər üçün daha rahat və interaktiv istifadə imkanları yaradaçağıq. Rəqəmsal qiymətləndirmə sistemini təkmilləşdirərək, tələbələrə bilik və bacarıqlarının daha obyektiv dəyərləndirilməsi təmin edəcəyik.

İkili diplom proqramlarının sayını artırmaq və yeni beynəlxalq tərəfdaşlarla əməkdaşlıq qurmaq da prioritetlərimiz arasındaadır. Gələcəkdə Avropa və Asiyaın aparıcı universitetləri ilə yeni müqavilələr imzalamayı, tələbə və müəllim mübadiləsinə daha da genişləndirməyi planlaşdırırıq. Bu, tələbələrə qlobal təhsil təcrübəsindən faydalanmaq və beynəlxalq əmək bazarında rəqəbatədə davamlı kadrlar kimi yetişmək imkanı verəcək.

Eyni zamanda, layihə əsaslı öyrənmə metodunu daha da inkişaf etdirməyi hədəfləyirik. Tələbələrə eyni real layihələr üzərində işləməsi, sənaye tərəfdaşlarımızla birgə tədqiqatlara cəlb olunması onların praktik biliklərini artıracaq. Bununla yanaşı, startup ekosistemini universitetdə gücləndirmək və innovativ ideyaların dəstəklənməsi üçün yeni texnoparkların yaradılmasını da nəzərdə tuturuq.

Tədris metodikalarının yenilənməsi də diqqət mərkəzindədir. Müəllimlərin pedaqoji bacarıqlarının inkişafı üçün beynəlxalq təlim proqramlarına qatılmalarını təmin edəcəyik, yeni tədris texnologiyalarının təbiiq ilə bağlı davamlı seminarlar təşkil edəcəyik.

AzMIU-nun gələcək inkişaf strategiyasında tələbələrə fərdi inkişafına daha çox diqqət yetirmək də mühüm yer tutur. Hər bir tələbənin fərdi tədris yolunu müəyyənləşdirmək və onların potensialını maksimum dərəcədə üzə çıxarmaq üçün xüsusi mentorluq və dəstək proqramları təbiiq edəcəyik.

Bələliklə, yeniliklər və layihələr vasitəsilə tədris prosesini daha çevik, rəqəbatədə davamlı və müasir dövrün tələblərinə uyğun hala gətirməyi hədəfləyirik.